

STORTINGET

Representantforslag 17 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Freddy André Øvstegård
og Cato Brunvand Ellingsen

Dokument 8:17 S (2023–2024)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Kathy Lie, Freddy André Øvstegård og Cato
Brunvand Ellingsen om å endre begrepsbruk i
norsk lovverk i tråd med CRPD**

Til Stortinget

Bakgrunn

Lovverket er i varierende grad oppdatert når det gjelder språkbruk. Det er mer eller mindre gode grunner for dette. Opp gjennom årene er språk som beskriver ulike grupper og individer, endret. Fremdeles er det dog flere eksempler på begrepsbruk som i dagligdags språk brukes som skjellsord, og som kan bidra til å stigmatisere og diskriminere personer med en funksjonsnedsettelse.

Fremdeles brukes begreper som sinnssyk og åndssvak i dagens lovverk. Se eksempelvis skadeserstatningsloven, der det lyder følgende:

«§ 1-3. (sinnssykes ansvar m.v.)

- Den som er sinnssyk, åndssvak, bevisstløs eller befinner seg i en lignende forstyrrelse av sinnstilstanden, plikter å erstatte den skade han volder for så vidt det finnes rimelig under hensyn til utvist adferd, økonomisk evne og forholdene ellers. Var skadevolderen selvforskyldt brakt i en forbigående tilstand som nevnt, har han det ansvar som ellers ville følge av alminnelige erstatningsregler.»

Det er ikke forslagsstillernes intensjon at lovenes substans skal endres med dette forslaget, men hvilket språk

som anvendes i lovene, vil i seg selv kunne bidra til å opprettholde fordommer, stigmatisering og diskriminering. Særlig vil slik språkbruk opprettholde en medisinsk forståelse av funksjonshemming der funksjonshemming blir sett på som en feil ved individet og ikke som individets møte med samfunnsskapt barrierer.

Endring av begreper som sinnssyk, åndssvak og lignende i lovverket vil etter forslagsstillernes syn også være en forpliktelse Norge har etter artikkel 4 og artikkel 8 i CRPD.

I Store norske leksikon beskrives begrepet «åndssvak» slik:

«Åndssvak er et begrep som tidligere ble brukt om personer med ulike former for kognitiv funksjonsnedsettelse, utviklingshemming. Åndssvak ble for eksempel brukt om skolebarn som ikke var i stand til å følge det vanlige utdanningsløpet. Begrepet oppfattes i dag som nedsettende.»

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følges følgende

f o r s l a g:

Stortinget ber regjeringen foreta en lovgjennomgang med formål om å avskaffe språkbruk som beskriver funksjonshemmede eller personer med en funksjonsnedsettelse med utdaterte, diskriminerende og stigmatiserende begreper, og komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige lovendringer for å sikre dette.

12. oktober 2023

Kathy Lie

Freddy André Øvstegård

Cato Brunvand Ellingsen

